

**Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. P stillet af Folketingets
Miljø- og Planlægningsudvalg**

Spørgsmål P

I WWF's rapport "Natura 2000 in Europe - an NGO assessment" bliver Danmark placeret på en 20. plads i gennemførelsen af Natura 2000 netværket. På den baggrund bedes ministeren redegøre for, hvilke skridt ministeren vil tage for at forbedre den danske gennemførelse af EU direktiverne, herunder især habitatdirektivet, samt status for udpegningen, basisbeskrivelserne og bevaringsforanstaltningerne på det marine område. Ministeren bedes endvidere kommentere, om ministeren er uenig med Ellen Margrethe Basse, som i Politiken den 24. november 2006 konkluderer, "at der er svagheder i den danske gennemførelse af EU reglerne - ikke mindst på havet"?

Svar

Jeg skal indledningsvist gøre udvalget opmærksom på, at efter samrådsspørgsmål P om Natura 2000 er stillet, har jeg offentliggjort regeringens svar på en åbningskrivelse fra Europa-Kommissionen om den danske gennemførelse af habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiverne. Jeg orienterede lige før jul udvalget herom.

Grunden til, at jeg her fremhæver svaret på åbningskrivelsen er, at det er kendetegnende for regeringen, at den prioriterer gennemførelse af EU's naturdirektiver meget højt – og at svaret i øvrigt afspejler et konkret skridt for at forbedre gennemførelsen. Det er denne regerings fortjeneste, at have fået godkendt de 254 danske habitat- og de 112 fuglebeskyttelsesområder. Som bekendt fik den tidligere regering jo sit forslag til implementering forkastet.

Kommissionen har påpeget en række formelle huller i den danske lovgivning. Danmark står ikke alene i vanskeligheder med formelt at gennemføre de meget komplicerede EU-naturbeskyttelsesregler. Kommissionen har gennem de senere år sendt åbningskrivelser eller rejst sager for domstolen overfor de fleste andre medlemslande.

Som det fremgår af regeringens svar på åbningsskrivelsen, agter regeringen at lukke de formelle huller, som Kommissionen påpeger.

Jeg vil indenfor mit ressort-område bidrage med ændringer af jagt- og vildtforvaltningsloven, naturbeskyttelsesloven, råstofloven og havmiljøloven samt en række bekendtgørelser for at sikre at den formelle ramme er på plads. Mine ministerkolleger i Fødevareministeriet og Transport- og Energiministeriet vil bidrage med ændringer af lovgivningen på havet.

Der vil i vid udstrækning blive tale om at formalisere en gældende praksis, som især statslige myndigheder har udøvet direkte på grundlag af direktivet. En praksis, som det i årevis har været antaget også formelt var i overensstemmelse med direktivforpligtelserne.

Samrådet handler om Natura 2000, altså de særligt udpegede, beskyttede områder. Jeg vil dog i denne sammenhæng nævne, at regeringen også agter at sikre, at den generelle artsbeskyttelse i habitatdirektivet (især artikel 12) kommer på plads. Her venter vi stadig på en vejledning fra Kommissionen, som er på trapperne, men som vil give os grundlag for endeligt at vurdere behovet for supplerende regler.

Samlet er udgangspunktet, at selvfølgelig skal vi have de formelle regler på plads og sikre overensstemmelse med EU-retten. For mig er det vigtigste imidlertid at sikre, at rammerne for en reel beskyttelse ude i den virkelige verden er til stede.

WWF-rapporten

Det var med en vis undren, at vi modtog WWF's rapport om Natura 2000, som placerer Danmark på en 20. plads.

Nu findes der jo mange måder at opgøre det enkelte lands indsats på. Vi kan konstatere, at WWF-Danmark på baggrund af subjektive, kvalitative vurderinger konkluderer, at Danmark på en række punkter angiveligt skulle halte bag efter i gennemførelsen af direktivet.

Analysen er altså ikke en systematisk gennemgang af den danske gennemførelse, og det er ganske svært at læse ud af rapporten, hvad det helt præcist er, der adskiller den danske indsats fra så mange andre lande, som vi normalt sammenligner os med. Jeg har ganske svært ved få denne konklusion til at passe med den udvikling, der har været i den danske indsats i de senere år.

Jeg vil benytte lejligheden til at kommentere et par af de centrale kritikpunkter i WWF's rapport, som har været med til at trække den danske score ned og som enten må bygge på manglende kendskab til eller på misforståelser af den danske gennemførelse:

1. WWF kritiserer Danmark for *ikke at have gennemført de procedurer*, der skal til for at beskytte Natura 2000-områder.

I hele denne diskussion skal vi være opmærksomme på, at den generelle miljø- og naturlovgivning rummer procedurer, der lægger et generelt højt beskyttelsesniveau, også for områderne. Der har desuden i mange år været helt specifikke regler om at beskytte Natura 2000-områder, og for at sikre, at f.eks. nye projekter ikke påvirker Natura 2000-områder negativt.

Folketinget vedtog supplerende regler med miljømålsloven i 2003 og ændring af naturbeskyttelsesloven og en ny skovlov i 2004, som fastlagde procedurer, der yderligere skal sikre, at direktivforpligtelserne overholdes. Det drejer sig bl.a. om procedurer for udarbejdelse og gennemførelse af bindende forvaltningsplaner, en anmeldelsesordning for

visse aktiviteter og pligt til at gribe ind overfor forringelser og forstyrrelser.

Der vil som opfølgning på åbningskrivelsen ske visse justeringer, men det er mit klare indtryk, at procedurerne for i realiteten at beskytte områderne er på plads. Det undrer mig, at WWF tilsyneladende ikke anerkender disse regler, som Kommissionen bortset fra de detaljer, der behandles i åbningskrivelsen ikke har fundet anledning til at kritisere.

På havet har der i praksis i mange år været anvendt de samme procedurer som på land. Denne praksis vil indenfor det kommende år blive understøttet af formelle regler. Jeg vil lidt senere vende tilbage til baggrunden herfor og hvad det vil indebære.

2. Et andet væsentligt kritikpunkt fra WWF er *manglende finansiering* - at der ikke på finansloven skulle være afsat tilstrækkelige økonomiske midler til forvaltningen af Natura 2000. WWF må i sin analyse have overset, at der i disse år bliver bevilget flere penge til naturprojekter, end det tidligere har været tilfældet.

Dels er der i de seneste år igangsat flere store naturgenopretningsprojekter i Natura 2000-områder for at forbedre naturtyper eller levesteder for arter. Jeg vil her nævne snæbelprojektet fra Sønderjylland, som er det største naturgenopretningsprojekt siden Skjern Å. Jeg kan også nævne projekter for klitheder, højmoser og overdrev. Disse projekter har haft en kvalitet og et omfang, så der er opnået EU-medfinansiering og beløber sig til samlet over 200 mio. kr. over de sidste 5 år.

Dels er der på finansloven sikret ganske mange ekstra penge for de kommende 3 år til bl.a. naturgenopretning – over en halv milliard udover de faste bevillinger til naturforvaltning. Et af hovedformålene hermed er netop at opfylde vore internationale forpligtelser. Og så skal vi ikke glemme,

at vi også har målrettet tilskud til miljøvenlige jordbrugsforanstaltninger og skovtilskud mod netop Natura 2000.

3. WWF kritiserer også Danmark for *manglende inddragelse af offentligheden*. Det passer simpelthen ikke. Med vedtagelsen af miljømålsloven i 2003 blev det besluttet, at der skal laves bindende Natura 2000-planer for alle Natura 2000-områder. Planerne vedtages i 2009.

Der er i den forbindelse besluttet en omfattende inddragelse af offentligheden forud for vedtagelsen. Til sommer begynder en ide-fase, åben for alle, og udkast til forvaltningsplaner sendes i 2008 i høring, også med ½ års høringsfrist. Også de handleplaner, som kommunerne i sidste ende skal vedtage og som vil være grundlaget for at gennemføre Natura 2000-planerne i marken, kommer i offentlig høring.

Jeg håber, at jeg hermed har nuanceret det billede, som WWF-rapporten giver af den danske gennemførelse.

Skridt til forbedringer af den danske gennemførelse

Jeg er blevet bedt om at redegøre for, hvilke skridt jeg agter at tage for at forbedre den danske gennemførelse. Jeg har allerede redegjort for regeringens tilsagn om at forbedre lovgivningen.

Hvad angår det indholdsmæssige vil jeg starte med at ridse op, at regeringen de seneste 4-5 år allerede har taget flere skridt til at forbedre gennemførelsen - skridt, der peger langt ud i fremtiden. Regeringen har bl.a.:

- gennemført omfattende lovændringer og dermed skabt grundlag for en mere præcis og langsigtet beskyttelse (Natura 2000-planer),
- udpeget mange nye habitat- og fuglebeskyttelsesområder,
- sat store naturgenopretningsprojekter i gang i Natura 2000-områderne

- sat en systematisk forvaltning af Natura 2000-områderne på skinner og
- afsat store midler på finansloven til natur med fokus på netop Natura 2000.

Desuden spiller hensynet til Natura 2000 en fremtrædende rolle i den generelle indsats for at forbedre miljø- og naturtilstanden, f.eks. i revisionen af vandmiljøplanerne og reguleringen af landbrugets miljøbelastning

Det er et helt afgørende skridt, at vi har fået processen med Natura 2000-planlægningen på plads. Natura 2000-planen bliver et centralt omdrejningspunkt for den fremtidige forvaltning og beskyttelse af Natura 2000-områderne. Der vil blive lagt en stor indsats i at udarbejde planen, som efter kommunalreformen er blevet en opgave for Miljøministeriet.

De skridt, der skal tages af hensyn til forvaltningen af Natura 2000, er således allerede lagt i faste rammer.

Status for de marine Natura 2000-områder

Jeg er også blevet bedt om en særskilt status for processen for de marine områder.

Først lidt om udpegningen. WWF kritiserer Danmark for mangelfuld udpegning af Natura 2000-områder på havet. Igen kan det undre, da Danmark er et af de lande i EU, der har foreslået relativt flest og største Natura 2000 områder på havet. Der er udpeget i alt ca. 13.000 km², svarende til ca. 12 % af det samlede hav-areal.

Udpegning af habitatområder på havet er ikke slut endnu. Det skyldes, at Kommissionen og medlemslandene over de sidste par år har drøftet kriterier for udpegning på åbent hav. Det er aftalt, at udpegning på havet skal være afsluttet i 2008.

I Miljøministeriet vurderer vi, at udpegningen i de indre danske farvande stort set er på plads, og at kun mindre justeringer vil være aktuelle i 2008. Det er en forholdsvis ny erkendelse, at naturdirektiverne også gælder på åbent hav.

Vi er derfor ved at indsamle viden, der skal afdække, i hvilket omfang, der er behov for at supplere med udpegninger i Nordsøen.

Hvad angår de såkaldte basisanalyser og bevaringsforanstaltninger for de marine områder følger de fuldstændigt samme kadence som områderne på land. Det vil sige, at der skal laves Natura 2000 planer for hvert område, som skal indeholde en basisanalyse med vurdering af tilstanden, en målsætning for området og et indsatsprogram.

Efter miljømålsloven skal basisanalyserne ligge færdig til sommer som grundlag for idefase og forslag til plan, der skal ligge i 2008. Planen vedtages i 2009 og indsatsprogrammet vil beskrive, hvilke bevaringsforanstaltninger, der skal tages for de næste 6 år.

Der er dog allerede og bliver fortsat iværksat bevaringsforanstaltninger i forhold til det marine. Det gælder både generelle virkemidler (vandmiljøplaner m.v.), men også konkrete, som f.eks. det nye Blue Reef projekt med naturgenopretning af stenrev ud for Læsø.

Kommentar til Ellen Margrethe Basse

Jeg er blevet bedt om at kommentere dr. jur. Ellen Margrethe Basses udtalelse i Politiken om WWF's undersøgelse. Jeg vil lige starte med det fulde citat fra Politiken:

"Basse vurderer, at WWF's analyse generelt er "noget forenklet", men giver miljøorganisationen ret i hovedkonklusionen om, at der er "svagheder i den danske gennemførelse af EU-reglerne – ikke mindst på havet".

Jeg kan ikke sige andet, end at jeg er helt enig i betragtningen om den forenklede analyse – det bekræftes helt åbenlyst af de eksempler, jeg netop har fremdraget overfor udvalget.

Hvad angår havet, lægger jeg til grund, at Ellen Margrethe Basse som jurist helt naturligt fokuserer på den formelle gennemførelse af direktiverne. Også her er jeg enig.

Regeringen er som nævnt i fuld gang med at udbedre "svaghederne" ved at forbedre den formelle gennemførelse af direktiverne på havet. Jeg kan bl.a. henvise til transport- og energiministerens forslag til ændring af en række love, der regulerer aktiviteter på havet. Fødevarerministeren og jeg selv vil følge trop, som det også fremgår af svaret på åbningsskrivelsen fra Europa-Kommissionen.

Afrunding

Alt i alt er jeg ganske fortrøstningsfuld, hvad angår den danske gennemførelse af Natura 2000. Der er lagt en plan for den fremtidige forvaltning, der arbejdes flittigt på at rette op på de formelle mangler i lovgivningen og økonomien er lagt i rammer flere år frem. Det endelige økonomiske behov kan dog først gøres op, når vi har Natura 2000-planerne.

Jeg håber, at alle Folketingets partier vil bakke op om den ganske omfattende opgave, der er sat i søen for at beskytte og forvalte vores Natura 2000-områder i overensstemmelse med vores EU-forpligtelser.